

نکته : بعضی قسمتهای کتاب نقص دارد و در جزوه نقص آن برطرف شده و از آن موارد سوال می شود .
مطالب خارج از کتاب که در جزوه آمده بسیار مهم اند و در امتحان از آنها سوال تشویقی داده می شود .

جزوه درس اول مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

حقوق انسان

حق : چیزهایی که انسان بخاطر مقامش شایسته داشتن آنها است .

حقوق طبیعی : حقوقی که از ابتدای خلقت به انسان تعلق گرفته است .

انواع

۱ - حق حیات

۲ - حق ازدواج

۳ - حق آزادی : یعنی انسان برده نیست چون آزاد خلق شده است .

۴ - حقوق اجتماعی : ما در روابط با یکدیگر حقوق متقابل داریم .

تبعه بودن : تعلق داشتن به کشور که سبب می شود که افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن کشور داشته باشند .

چه کسانی اتباع ایرانی هستند ؟ ۱ - همه ساکنین ایران به شرط این که تبعیت خارجی نداشته باشند . ۲ - افرادی که پدرشان ایرانی است حتی اگر در خارج باشند . ۳ - متولدین در ایران ۴ - متولدین ایرانی که پدر و مادرشان خارجی است (به شرط این که یکی از والدین در ایران متولد شده باشد) . ۵ - اگر فرزند پدرش خارجی باشد و بعد از رسیدن به ۱۸ سال یک سال دیگر هم در ایران زندگی کند تبعه محسوب می شود . ۶ - زنان خارجی که شوهر ایرانی دارند . ۷ - هر تبعه خارجی که تابعیت ایرانی را کسب کرده است .

حقوق فرزندان در خانواده

۱ - داشتن نام و نام خانوادگی و شناسنامه

۲ - توجه و محبت

۳ - سواد و شکوفایی استعداد از طریق فرستادن فرزند به مدرسه

۴ - خوراک ، پوشاک و مسکن در حد توان والدین

۵ - مسخره نشدن و تنبیه نشدن

- حقوق فرزندان در مدرسه
- ۱ - عدم تبعیض : یعنی در مدرسه بین فرزندان فرق نگذارند .
  - ۲ - بیان مشکلات درسی یا انتقاد به روشهای آموزشی با بیان مودبانه
  - ۳ - عدم تنبیه بدنی و تمسخر

- حقوق فرزندان در زندگی و کشور
- ۱ - زندگی در محیط سالم و پاک
  - ۲ - استفاده از خدمات مناسب پزشکی
  - ۳ - امنیت در کوچه و خیابان

نکته : در کشور ما موسسات با همکاری مردم برای بهداشت ، آموزش و امنیت تلاش می کنند .

جزوه درس دوم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

واژه ها :

۱ - حقوق متقابل : به حقوقی که در روابط با دیگران داریم و مسئولیتی در قبال آن برعهده ماست می گویند .

۲ - مسئولیت : وظایفی است که از ما انتظار می رود .

۳ - مسئولیت پذیر : فردی که مسئولیتش را به خوبی انجام میدهد .

نکته : افراد در نقش های مختلف مسئولیت های مختلفی دارند .

مسئولیت های فرزندان :

الف - در برابر خدا

- ۱ - شکر گزاری یعنی استفاده صحیح از نعمتها و دانستن قدر آنها
- ۲ - عبادت

ب - در برابر خود

- ۱ - مراقبت از بدن با ورزش و رژیم و خواب کافی
- ۲ - مراقبت از زبان و گناه نکردن
- ۳ - شکوفایی استعدادها

مسئولیت های فرزندان — ج - در برابر خانواده — ۱ - مراقبت از برادر یا خواهر کوچکتر

۲ - احترام به بزرگتر ها

۳ - انجام وظایف

د - در برابر مدرسه — ۱ - رعایت مقررات

۲ - پیشرفت در مدرسه

۳ - احترام به کادر مدرسه و همکلاسی ها

۴ - محافظت از اموال عمومی مدرسه

ه - در برابر جامعه — ۱ - حفظ حقوق همسایگان

۲ - همکاری با اهالی محل

۳ - دفاع از میهن

۴ - تلاش جهت آبادانی کشور

نهادهای اجتماعی مدرسه — ۱ - بسیج دانش آموزی — اردوهای آموزشی ، علمی و رزمایشی

کلاسهای عقیدتی مثل آموزش قرآن

برگزاری مسابقات

نشر آثار شهدا

هدف : تقویت روحیه
همکاری و مسئولیت پذیری
پویندگان و پیشگامان بسیجی

۲ - سازمان دانش آموزی — تشکیل گروههای علمی

اداره تعاونی مدرسه

دوستی با طبیعت

امداد و نجات

فعالیت در مناسبتها

هدف : تقویت مسئولیت پذیری
پیشازان و فرزندان سازمان
دانش آموزی

۳ - انجمن های اسلامی : بیشتر مربوط به دوره های دبیرستان دوره دوم و دانشگاه ها است .

جزوه درس سوم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

حقوق و روابط اجتماعی : انسان ها با ورود به اجتماع در ارتباط با دیگران روابط اجتماعی برقرار می کنند و نسبت به یکدیگر حقوق متقابل پیدا می کند .

حدود آزادی : تا جایی آزاد هستیم که قوانین را نادیده نگیریم و موجب خسارت به دیگران نشویم .

علل پیدایش مقررات : ۱ - حفظ حقوق افراد

۲ - برقراری نظم و امنیت

نتایج عدم رعایت مقررات : ۱ - برهم خوردن نظم

۲ - از بین رفتن امنیت اجتماعی

۳ - پایمال شدن حقوق مردم

جزوه درس چهارم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

انواع مقررات : ۱ - مذهبی و اخلاقی : مقرراتی که بر پایه اعتقادات مذهبی شکل گرفته است مثل

رعایت حرمت مسجد و یا نمازخانه

۲ - اجتماعی : براساس عرف ، توافق و عادت و رسم بوجود آمده اند مثل

ایستادن در صف اتوبوس

۳ - قانون : به مقرراتی که در مجلس تصویب و توسط شورای نگهبان تأیید میگردد ،

می گویند . مثل ممنوعیت عبور از چراغ قرمز

انواع قانون : ۱ - اساسی : مادر همه قوانین است و تعیین کننده حقوق مردم نسبت به دولت و بالعکس . در ۱۱ و

۱۲ آذر ۱۳۵۸ بعد از نوشتن توسط مجلس خبرگان براساس اهداف انقلاب به همه پرسى گذاشته شد .

۲ - عادی : توسط قوه مقننه براساس چهارچوب قانون اساسی تصویب می شود .

قوه مقننه : ۱ - مجلس : تشکیل شده از نمایندگان مردم که بعد از انتخاب شدن برای شروع کار خود در مجلس

ادای سوگند می کنند .

۲ - شورای نگهبان : متشکل از ۶ فقیه (منتخب رهبری) و ۶ حقوقدان (از طرف قوه قضاییه به

مجلس معرفی می شوند.)

وظایف شورای نگهبان : ۱ - تطبیق مصوبات مجلس با قانون اساسی و اصول و احکام دین اسلام و تأیید یا رد آن

۲ - تأیید صلاحیت نامزدهای انتخاباتی

۳ - نظارت بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی

نیازها

بهترین قوانین را وضع می کنند .

موضوعات مختلف جامعه

نکته ۱ ← قانون گذاران با توجه به

نکته ۲ ← قانون گذاران باید از بهترین افراد شایسته انتخاب شوند زیرا وضع قانون اهمیت زیادی دارد .

جزوه درس پنجم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

همدلی : یعنی خود را به جای فرد حادثه دیده بگذاریم و او را درک کنیم .

همیاری : یعنی علاوه بر درک فرد حادثه دیده به کمکش بشتابیم .

شکل های همدلی و همیاری

۱ - در خانواده

۲ - در مدرسه

۳ - در محله

۴ - در جامعه

۵ - در جهان

فعالیت (۱) : برای هر کدام از ۵ مورد فوق دو مثال بنویسید .

۱ - جمعیت هلال احمر در شرایط عادی تلاش برای صلح و دوستی و حفظ محیط زیست

در حوادث : اسکان حادثه دیده ها و توزیع پوشاک ، غذا و دارو بین آنها

دانش آموزان و دانشجویان نیز می توانند داوطلبانه عضو آن شوند .

۲ - آتش نشانی و اورژانس

۴ - نیروی انتظامی و بسیج

موسسات اجتماعی

همیار در جامعه

نکته : با شماره گیری (۱۱۲) ندای امداد ، امدادگران هلال احمر در حوادث کوهستانی ، جاده ، سیل و آوار به یاری ما می شتابند

جزوه درس ششم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

بیمه : موسسه ای است (بیمه گر) که طی قراردادی با بیمه گزار خسارات ناشی از حوادث معینی را برای او جبران می کند .

کلیه موسسات بیمه در ایران زیر نظر بیمه مرکزی ایران فعالیت می کنند . در ایران در سال ۱۳۱۴ شرکت سهامی بیمه ایران تأسیس شد و دو سال بعد در سال ۱۳۱۶ قانون بیمه تصویب شد . اولین بیمه خصوصی هم با نام بیمه شرق در سال ۱۳۲۹ کار خود را آغاز کرد .

تقسیم بندی کلی بیمه اجباری (اتومبیل ، موتور سیکلت ، حوادث دانش آموزی و کار)

اختیاری مثل بیمه آتش سوزی

اشخاص

عمر

حادثه

انواع بیمه از نظر خدمات

درمان : افراد تحت پوشش می توانند بخشی از هزینه های درمان را دریافت کنند.

اموال : اتومبیل ، آتش سوزی ، مهندسی ، حمل و نقل

مسئولیت : کارفرما ، پزشکان ، مدیران و همسایگان

خاص : حیواناتی مثل شترمرغ و اسب و وام های بانکی

نشان هلال احمر

نشان صلیب سرخ جهانی

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

نشان بیمه مرکزی

جزوه درس هفتم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

تولید : به تهیه کالا (مثل کیف و کفش) و خدمات (مثل آموزش ، پزشکی) مورد نیاز با استفاده از منابع موجود و همچنین سلسله اقداماتی برای تبدیل منابع به کالای مورد نیاز با هدف رفع خواسته های انسان گفته می شود .

عوامل تولید — ۱ - منابع طبیعی : مثل آب ، خاک ، جنگل ، معادن نفت ، گاز ، زغال سنگ و آهن
— ۲ - سرمایه : ابزار و تجهیزات برای تبدیل منابع به کالا مثل : منابع مالی ، ماشین آلات و ابزار کار
— ۳ - نیروی انسانی : برای تولید هر محصولی نیروی انسانی ماهر لازم است .

مراحل پیدایش شغلها : ۱ - رشد کشاورزی — ۲ - تقسیم کار — ۳ - مهارت افراد در شغلها خاص
سه گروه عمده مشاغل : ۱ - کشاورزی (دامپروری را هم در برمیگیرد .) — ۲ - صنعت — ۳ - خدمات
توزیع : فعالیتی است که بین تولید کننده و مصرف کننده ارتباط برقرار می کند .

تولیدکنندگان همواره به دنبال بازار مصرف برای رساندن کالاهای خود به دست مشتری هستند .

بازارهای مصرف : ۱ - بازارهای قدیمی — ۲ - مغازه ها — ۳ - فروشگاههای چند طبقه
شرط کسب حلال : پرهیز از — کم فروشی
— گرانفروشی

جزوه درس هشتم مطالعات اجتماعی ..... پایه هفتم ..... آقای سروش

مصرف کننده : کسی که برای رفع نیاز خود کالای مورد نیاز خود را خریداری می کند .

مبادله (دادوستد) : یعنی عرضه کالا و خدمات و گرفتن کالا و خدمات مورد نیاز

انواع مبادله — کالا با کالا : مثلا نمک در برابر گندم
— کالا با کالای واسطه : مبادله با کالای مهم آن کشور که حکم پول را داشت
— مبادله با پول

حقوق مصرف کننده — ۱ - قوانین و مقررات : طبق قوانین اگر فروشنده کالای فاسد یا بدون مجوز بهداشت را عرضه کند
مجرم است

— ۲ - برچسب مشخصات کالا : در آن شماره مجوز بهداشت ، قیمت ، تاریخ مصرف و نشانی کارخانه
قید شده است .

— ۳ - استاندارد : کلمه انگلیسی به معنای قابل قبول است . مثلا یک ماده خوراکی اگر دارای مواد
افزودنی و رنگ های بدون ضرر باشد یک کالای استاندارد است . البته سازمان ملی استاندارد ایران بر
این کار نظارت دارد .

مسئولیت های مصرف کننده — ۱ - استفاده درست و عدم اسراف و به ویژه تبذیر (ریخت و پاش)

آیه قرآن : مبذرین برادران شیطانند . حدیث امام سجاد (ع) : خدایا مرا از تبذیر دور کن .

۲ - عدم مصرف گرایی : مصرف گرایی یعنی بدون داشتن نیاز واقعی یا برای خودنمایی و

چشم و هم چشمی مصرف کنیم .

مشکلات مصرف گرایی : با زباله ها به ویژه زباله های پلاستیکی طبیعت آلوده و زشت می شود و محیط زیست (خشکی و دریا)

به خطر می افتد .

راهکار — ۱ - درست و به اندازه مصرف کنیم

۲ - ظروف کاغذی را جایگزین ظروف پلاستیکی کنیم